

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Poznaniu

LPO.410.042.03.2018

Pan
Stanisław Jarecki
Prezes Zarządu
Miejskiego Przedsiębiorstwa Energetyki
Ciepłej sp. z o.o.
ul. Gajowa 1
62-510 Konin

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/18/021 – Efektywność energetyczna gospodarki

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej - Konin spółka z o.o. (dalej: MPEC, Przedsiębiorstwo albo Spółka), ul. Gajowa 1, 62-510 Konin
Kierownik jednostki kontrolowanej	Stanisław Jarecki, Prezes Zarządu, od 29 listopada 2011 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Realizacja obowiązku uzyskania oszczędności energii. 2. Realizacja przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej. 3. Wykorzystanie środków pomocowych na wspieranie przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej. 4. Efekty wykorzystania pomocy. 5. Wykonanie audytu energetycznego.
Okres objęty kontrolą	Lata 2014 – 2018
Podstawa prawna podjęcia kontroli	art. 2.ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Poznaniu
Kontroler	Piotr Kręt, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LPO/1/2018 z 7 stycznia 2019 r. (akta kontroli str.1-2)

¹ Dz. U. z 2019 r. poz. 489, dalej: ustawa o NIK

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działania MPEC na rzecz poprawy efektywności energetycznej w przedsiębiorstwie.

Uzasadnienie oceny ogólnej

W latach objętych kontrolą Przedsiębiorstwo prawidłowo wypełniało obowiązek uzyskania oszczędności energii, poprzez uzyskanie od Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki (dalej: Prezes URE) albo zakup na Towarowej Giełdzie Energi³ (dalej: TGE) świadectw efektywności energetycznej lub wniesienie opłaty zastępczej. W związku z prowadzoną działalnością dotyczącą dostarczania ciepła mieszkańcom Miasta Konina regularnie przeprowadzała inwestycje i remonty w celu poprawy funkcjonowania posiadanej sieci i urządzeń ciepłowniczych, uzyskując w ich wyniku oszczędności energii potwierdzane następnie świadectwami efektywności energetycznej. W latach objętych kontrolą MPEC dwukrotnie, skutecznie skorzystało ze środków pomocowych na realizację inwestycji polegających na rozbudowie i modernizacji własnej sieci ciepłowniczej. Jedną z inwestycji zakończono terminowo i wykonano prawidłowo, osiągając zakładane cele. Druga z nich jest realizowana zgodnie z harmonogramem, a dotychczasowe roboty budowlane zostały przeprowadzone prawidłowo.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częstkowej⁴ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Realizacja obowiązku uzyskania oszczędności energii

Opis stanu faktycznego

W latach objętych kontrolą (2014-2018), na podstawie udzielonych przez Prezesa URE koncesji, Przedsiębiorstwo prowadziło działalność gospodarczą polegającą na obrocie ciepłem oraz przesyłaniu i dystrybucji następującymi sieciami ciepłowniczymi:

- sieć ciepłownicza nr 1 – zlokalizowana na terenie miasta Konina, zasilana w ciepło zakupione w Zespole Elektrowni Pątnów-Adamów-Konin S.A. (dalej: ZE PAK), w ilości 122,95 MW w latach 2014 i 2015, 109,35 MW w roku 2016 i 106,60 MW w latach 2017 i 2018 oraz w Miejskim Zakładzie Gospodarki Odpadami Komunalnymi sp. z o. o. w Koninie (dalej: MZGOK), od roku 2016 w ilości 13,60 MW.

- sieć ciepłownicza nr 2 – zlokalizowana na osiedlu Cukrownia Gosławice w Koninie, zasilana przez kotłownię będącą własnością MPEC. Źródłem wytwarzanego ciepła w ilości 1,54 MW był węgiel kamienny o określonej wielkości ziaren, „ekogroszek”.

(akta kontroli str. 28-31)

1.1. W latach objętych kontrolą (2014-2018), wysokość rocznego obowiązku uzyskania oszczędności energii, o którym mowa w art. 12 ust. 1 ustawy z dnia

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Jedyna licencjonowana giełda towarowa w Polsce, posiadająca od lutego 2015 r. zezwolenie na prowadzenie rynku regulowanego. Przedmiotem obrotu na TGE są energia elektryczna, gaz ziemny, prawa majątkowe, będące elementem wsparcia odnawialnych źródeł energii, kogeneracji i efektywności energetycznej oraz gwarancje pochodzenia i uprawnienia do emisji dwutlenku węgla.

⁴ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

15 kwietnia 2011 r. o efektywności energetycznej⁵ oraz art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o tej samej nazwie⁶ wynosiła odpowiednio: 298,842 ton oleju ekwiwalentnego⁷ (dalej: toe) w roku 2014; 301,615 toe w roku 2015; 344,291 toe w roku 2016; 371,467 toe w roku 2017 oraz prognozowane 351,751 toe w roku 2018.

(akta kontroli str. 35)

Zgodnie z art. 12 ust. 1 ustawy z 2011 r. przedsiębiorstwo energetyczne sprzedające ciepło odbiorcom przyłączonym do sieci obowiązane było uzyskać i przedstawić do umorzenia Prezesowi URE świadectwo efektywności energetycznej⁸ o wartości wyrażonej w toe nie większej niż 3% ilorazu kwoty przychodu ze sprzedaży ciepła odbiorcom końcowym, osiągniętego za dany rok, w którym obowiązek ten był realizowany - i jednostkowej opłaty zastępczej lub uiścić opłatę zastępczą wyliczoną na podstawie ust. 5 ww. artykułu.

W latach 2014, 2015 i 2016 (do 1 października) podstawą naliczenia obowiązku były osiągnięte przychody ze sprzedaży ciepła, odpowiednio w wysokości: 19 922 tys. zł, 20.409 tys. zł oraz 13.952 tys. zł.

(akta kontroli str. 32, 380, 410, 438)

Na podstawie art. 14 ust. 1 ustawy z 2016 r., MPEC zobowiązane było m.in. realizować przedsięwzięcia służące poprawie efektywności energetycznej u odbiorcy końcowego, w wyniku których uzyska oszczędności energii finalnej w wysokości 1,5% ilości ciepła wyrażonego w toe, sprzedanego w danym roku odbiorcom końcowym przyłączonym do sieci na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pomniejszonej o ilość energii zaoszczędzonej przez odbiorców końcowych. Sprzedaż ciepła odbiorcom końcowym w czwartym kwartale 2016 r. wynosiła 9 207 toe, w roku 2017 - 24.764 toe, a w roku 2018 - 23.450 toe.

(akta kontroli str. 33)

W roku 2014, 2015, 2016 (do 30 września), 2016 (od 1 października do 31 grudnia), 2017 i 2018 sprzedaż ciepła odbiorcom końcowym wynosiła odpowiednio: 23 327,282 toe, 22.931,032 toe, 15.344,893 toe, 9.207,103 toe, 24 764,449 toe, 23 450,049 toe. Obowiązek uzyskania oszczędności energii wynosił natomiast odpowiednio: 298,842 toe, 301,615 toe, 206,184 toe, 138,108 toe, 371,467 toe i 351,751 toe⁹.

(akta kontroli str. 18-27)

1.2. W dniu 20 marca 2015 r. został rozliczony obowiązek za rok 2014 w wysokości 298,842 toe energii pierwotnej poprzez umorzenie świadectw efektywności energetycznej pozyskanych w przetargach ogłoszonych przez Prezesa URE w latach 2012 i 2013 na przedsięwzięcia służące poprawie efektywności energetycznej. Oszczędności te uzyskano za zrealizowane przedsięwzięcia modernizacji własnej sieci dystrybucyjnej.

Wyliczenie ww. obowiązku MPEC dokonało bez umniejszenia wartości przychodu ze sprzedaży ciepła o koszty uzyskania świadectw efektywności energetycznej. Zgodnie z art. 12 ust. 4 pkt 5 ustawy z 2011 r., kwotę przychodu ze sprzedaży ciepła pomniejsza się o koszt uzyskania świadectw efektywności energetycznej przedstawionych przez przedsiębiorstwo energetyczne do umorzenia Prezesowi URE lub uiszczonej przez nie opłaty zastępczej.

⁵ Dz. U. z 2015 r. poz. 2167, dalej „ustawa z 2011 r.”, uchylona z dniem 1 października 2016 r.

⁶ Dz. U. poz. 831 ze zm., dalej „ustawa z 2016 r.”, weszła w życie 1 października 2016 r.

⁷ W rozumieniu art. 3 pkt 10 ustawy z 2011 r. i art. 2 pkt 13 ustawy z 2016 r. - równoważnik jednej tony ropy naftowej o wartości opałowej równej 41 868 kJ/kg. Definiowana również jako energetyczny równoważnik jednej metrycznej tony ropy naftowej o wartości opałowej 10.000 kcal/kg.

⁸ O którym mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z 2011 r. oraz art. 20 ust. 1 ustawy z 2016 r., zwane także „białym certyfikatem”.

⁹ Wartość prognozowana za 2018 r.

Prezes Zarządu MPEC wyjaśnił m.in., że Spółka na etapie określania ilości energii pierwotnej wynikającej z ciążącego obowiązku za 2014 rok nie dokonała jeszcze umorzenia świadectw efektywności energetycznej, ani nie uiszczała opłaty zastępczej. Dlatego kwota osiągniętego przychodu ze sprzedaży w 2014 r. nie została umniejszona o koszt uzyskania świadectw efektywności energetycznej przedstawionych do umorzenia Prezesowi URE lub o wartość uiszczanej opłaty zastępczej, o której mowa w art. 12 ust. 4 pkt 5 ustawy z 2011 r. Dodał, że świadectwa efektywności energetycznej, które miały posłużyć do rozliczenia obowiązku za 2014 r. MPEC pozyskało w przetargach na wybór przedsięwzięć służących poprawie efektywności organizowanych przez Prezesa URE. Przedsiębiorstwo uznało zatem, że koszt uzyskania tych świadectw wyniósł 0 zł i osiągnięty przychód ze sprzedaży ciepła za 2014 r. w całości stanowił podstawę naliczenia obowiązku efektywności energetycznej.

Ponadto dodał, że przedsiębiorca, który chciałby aby uzyskane przez niego świadectwa zostały przez Prezesa URE umorzone do dnia 31 marca i zaliczone na poczet wypełnienia ciążącego na nim obowiązku za poprzedni rok (art. 27 ust. 3 ustawy z 2011 r.), powinien wniosek o umorzenie świadectw złożyć w terminie umożliwiającym jego rozpoznanie przez ten organ. Aby dotrzymać terminu wypełnienia ww. obowiązku pismem z dnia 18 lutego 2015 r.¹⁰ MPEC wystosowało wniosek do URE o umorzenie świadectw efektywności energetycznej na wartość 298,842 toe.

W wyniku zgłaszanych przez przedsiębiorstwa energetyczne pytań i wątpliwości, w dniu 6 marca 2015 r. opublikowana została na stronach URE informacja w sprawie realizacji obowiązku pozyskania i umorzenia świadectw efektywności energetycznej lub wniesienia opłaty zastępczej, w której Prezes URE wskazał sposób określenia ilości energii pierwotnej, stanowiącej podstawę dla ustalenia wysokości obowiązku wynikającego z art. 12 ust. 1 ustawy z 2011 r. Zgodnie z tą metodologią, wskaźnik, o którym mowa w § 2 ust. 3 pkt 3 rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 4 września 2012 r. w sprawie sposobu obliczania ilości energii pierwotnej odpowiadającej wartości świadectwa efektywności energetycznej oraz wysokości jednostkowej opłaty zastępczej¹¹, służący do określenia za rok 2014 ilości energii pierwotnej odpowiadającej wartości świadectwa efektywności energetycznej, które jest przedsiębiorstwo energetyczne obowiązane uzyskać i przedstawić do umorzenia Prezesowi URE, wynosił 0,014778.

Prezes Zarządu Spółki wyjaśnił, że z uwagi na złożenie przez MPEC wniosku przed opublikowaniem ww. informacji, obowiązek za 2014 r. wyliczono wprost według wzoru, natomiast w kolejnych okresach posłużono się ww. metodologią URE. Naliczony według przedstawionej przez URE metodologii obowiązek Spółki za rok 2014 wyniósłby 294,419 toe, tj. o 4,423 toe mniej niż to w MPEC przyjęto.

(akta kontroli str. 302-303, 317, 533-536)

Obowiązek za rok 2015 w wysokości 301,615 toe, został rozliczony w dniu 30 marca 2016 r. przedstawionymi do umorzenia pozostałymi świadectwami efektywności energetycznej uzyskanymi również z ogłoszonych przez Prezesa URE przetargów w latach 2012 i 2013, w wysokości 41,158 toe oraz uiszczeniem opłaty zastępczej w wysokości 260 457 zł.

(akta kontroli str. 287-291)

¹⁰ EE3/01130/15.

¹¹ Dz. U. poz. 1039, uchylone z dniem 1 października 2016 r.

Z wyjaśnień Prezesa Zarządu Spółki wynika, że powodem realizacji obowiązku poprzez wniesienie opłaty zastępczej było głównie nieotrzymanie w przetargu ogłoszonym przez Prezesa URE w 2014 roku świadectw za zrealizowane w tymże roku inwestycje modernizacyjne własnej sieci dystrybucyjnej.

(akta kontroli str. 36)

Obowiązek za rok 2016 (I-III kwartał), został rozliczony w całości poprzez wniesienie opłaty zastępczej w wysokości 206 184 zł w dniu 23 marca i w wysokości 41 432 zł w dniu 28 czerwca 2017 r. Natomiast 23 czerwca 2017 r., rozliczono obowiązek za czwarty kwartał 2016 r. poprzez przedstawienie do umorzenia świadectw efektywności energetycznej w wysokości 96,675 toe, zakupionych na TGE w dniu 17 listopada 2016 r.

(akta kontroli str. 292-296)

Z wyjaśnień Prezesa Zarządu Spółki wynikało m.in., że na wybór sposobu realizacji ww. obowiązku wpływ miało to, że jednostkowa opłata zastępcza w roku 2016 wynosiła 1 000 zł, a w roku 2017 została podniesiona do 1 500 zł (art. 12 ust. 2 ustawy z 2016 r.)

(akta kontroli str. 36)

Obowiązek rozliczenia oszczędności energetycznej za rok 2017 w wysokości 371,467 toe, został zrealizowany 23 czerwca 2018 r., poprzez umorzenie przez Prezesa URE świadectw energetycznych zakupionych na TGE 17 listopada (103,325 toe), 22 listopada (100,000 toe) i 24 listopada 2016 r. (50,000 toe) oraz 11 kwietnia 2017 r. (50,000 toe), a także uzyskanych w wyniku rozstrzygnięcia trzeciego przetargu na przedsięwzięcia służące poprawie efektywności energetycznej za osiągnięte w wyniku realizacji inwestycji we własną sieć w 2014 r. (68,142 toe).

(akta kontroli str. 34-35, 297-298)

Dla zapewnienia realizacji prognozowanego obowiązku oszczędności energii w wysokości 351,751 toe za rok 2018 MPEC zakupiło na TGE świadectwa efektywności energetycznej o wartości 105,000 toe. Natomiast na koncie TGE, przedsiębiorstwo posiadało jeszcze białe certyfikaty na łączną wartość 245,858 toe, które zostały wydane przez Prezesa URE za oszczędności w efekcie inwestycji we własną sieć ciepłowniczą w roku 2014 (39,858 toe), w roku 2015 o wartości 89,000 toe oraz w roku 2016 o wartości 117,000 toe. Na rozliczenie pozostałego obowiązku w wysokości 0,893 toe Spółka zamierza zakupić świadectwa na TGE.

(akta kontroli str. 34-35)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

MPEC prawidłowo wyliczało za lata 2015-2018 i terminowo – w całym okresie objętym kontrolą, rozliczało obowiązek efektywności energetycznej wynikający z ustawy o efektywności energetycznej, poprzez uzyskane białe certyfikaty na przetargach przeprowadzonych przez Prezesa URE lub zakupionych TGE, a także uiszczając zastępczą opłatę jednostkową. Przy wyliczaniu obowiązku za 2014 r. nieznacznie go zawyżono z uwagi na istniejące w tym czasie wątpliwości co do sposobu jego wyliczania, wymagające zajęcia stanowiska przez Prezesa URE.

2. Audyt energetyczny

Opis stanu
faktycznego

Na podstawie art. 36 ust. 1 ustawy z 2016 r. na tzw. dużych przedsiębiorców¹² został nałożony obowiązek przeprowadzenia co cztery lata audytu energetycznego przedsiębiorstwa. W latach objętych kontrolą MPEC było średnim przedsiębiorcą, o którym mowa w art. 7 ust. 1 pkt 3 Prawa przedsiębiorców i obowiązek ten go nie dotyczył.

(akta kontroli str. 41, 337-453)

OCENA CZĄSTKOWA

W świetle wyżej opisanego stanu faktycznego, Najwyższa Izba Kontroli odstępuje od formułowania oceny w przedmiotowym obszarze.

3. Realizacja przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej

Opis stanu
faktycznego

W latach objętych kontrolą MPEC realizowało inwestycje, których celem była modernizacja własnej sieci ciepłowniczej, a co za tym idzie uzyskanie ograniczenia strat przesyłowych. W 2014 roku zrealizowano 728 m nowych przyłączy oraz wymieniono 1 345 m istniejącej już sieci i przyłączy. Nakłady inwestycyjne wynosiły 5 031 tys. zł. Na podstawie przeprowadzonych inwestycji MPEC uzyskało świadectwa oszczędności energetycznej o wartości 108,00 toe, a oszacowane roczne oszczędności energii finalnej wyniosły 1 119,963 GJ/rok.

W 2015 roku wymieniono 872 m sieci i przyłączy oraz wykonano 709,5 m nowych przyłączy. Nakłady inwestycyjne wynosiły 4 313 tys. zł, a łączna szacowana wartość oszczędności energii finalnej wynosiła 918,61 GJ/rok. Na podstawie tych inwestycji MPEC uzyskało oszczędności w postaci białych certyfikatów o łącznej wartości 89,000 toe.

W 2016 roku wymieniono 1 140 m sieci i przyłączy oraz wykonano 284 m nowych przyłączy. Nakłady inwestycyjne wynosiły 5 152 tys. zł, a szacowana wartość oszczędności energii finalnej wyniosła 1 842,11 GJ/rok. Na podstawie tych inwestycji MPEC uzyskało oszczędności w postaci białych certyfikatów o łącznej wartości 117,000 toe.

W 2017 roku, wymieniono 1 229,5 m sieci i przyłączy oraz dokonano rozbudowy sieci o 95 m i wykonano 494 m przyłączy. Nakłady inwestycyjne wyniosły 5 192 tys. zł, a szacowana wartość oszczędności energii finalnej wynosiła 1 453,43 GJ/rok. Za wykonane inwestycje w roku 2017 MPEC nie uzyskało świadectw oszczędności energetycznych (ich szacowana wartość wyniosłaby 34,715 toe).

(akta kontroli str. 28-40)

W dniu 9 kwietnia 2018 r., z uwagi na pojawiające się wątpliwości MPEC, skierowało do URE pytanie o możliwość rozliczenia części obowiązku wynikającego z ustawy z 2016 r. poprzez zrealizowane w 2017 roku inwestycje.

(akta kontroli str. 305-306)

¹² Tj. przedsiębiorców niebędących mikroprzedsiębiorcą, małym albo średnim przedsiębiorcą w rozumieniu art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2018 poz. 646, ze zm.), dalej: Prawo przedsiębiorców.

Pismem z dnia 28 czerwca 2018 r. Departament Efektywności Energetycznej i Kogeneracji URE stwierdził brak możliwości rozliczenia obowiązku energetycznego poprzez inwestycje polegające na wymianie sieci ciepłowniczej na nowoczesną sieć preizolowaną, która spowodowała obniżenie strat ciepła w systemie ciepłowniczym (strat na przesyle ze źródeł wytwarzania do odbiorcy końcowego). W powyższym piśmie wskazano, że aby można było wykonać przedmiotowy obowiązek w sposób wskazany w art. 10 ust. 1 pkt 1 ustawy z 2016 r., należy zrealizować przedsięwzięcie służące poprawie efektywności energetycznej u odbiorcy końcowego w wyniku którego uzyskana zostanie oszczędność energii finalnej, co oznacza zmniejszenie zużycia energii przez odbiorcę końcowego.

(akta kontroli str. 307-308)

Prezes Zarządu MPEC wyjaśnił, że ograniczenie strat przesyłowych we własnej sieci dystrybucyjnej jest statutowym obowiązkiem Spółki, realizowanym poprzez coroczne inwestycje modernizacyjne. Beneficjentem (odbiorcą końcowym) ilości zaoszczędzonej energii z ograniczenia strat przesyłowych jest właściciel sieci dystrybucyjnej. Na podstawie tych przesłanek Spółka uznała, że uzyskany efekt energetyczny z inwestycji realizowanych w pierwszym „całym” roku działania ustawy z 2016 r. (2017) będzie możliwy do przedstawienia Prezesowi URE, po jego potwierdzeniu audytem efektywności energetycznej, jako wypełnienie części rocznego obowiązku nałożonego na MPEC na podstawie art. 10 ust. 1 pkt 1 ustawy z 2016 r. Dodał, że taka interpretacja przepisów ustawy miała też pewne uzasadnienie w dotychczasowym zgłaszaniu do przetargów przeprowadzanych przez Prezesa URE na przedsięwzięcia służące poprawie efektywności energetycznej, zrealizowanych inwestycji we własne sieci przesyłowe.

(akta kontroli str. 299-302)

W dniu 30 kwietnia 2018 r. MPEC złożyło wniosek wraz z audytem efektywności energetycznej do Prezesa URE o wydanie świadectw efektywności energetycznej o wartości 34,279 toe. We wniosku wskazano, że modernizacja własnej sieci ciepłowniczej polegać będzie na wymianie sieci cieplnej kanałowej i napowietrznej na nowe rurociągi preizolowane. W 2018 roku, ze środków własnych wykonano 224,0 m sieci o średnicy 250 mm i 218 67 m przyłączy oraz dokonano rozbudowy sieci o 448 m o średnicy od 20 do 80 mm. Nakłady inwestycyjne wyniosły 860 tys. zł, a szacowana wartość oszczędności energii finalnej - 398,667 GJ/rok. Do dnia zakończenia kontroli MPEC nie uzyskało żadnej informacji od URE o przyznaniu wnioskowanych oszczędności energetycznych. Z korespondencji mailowej z URE wynika, że wniosek oczekuje na rozpatrzenie.

(akta kontroli str. 82-118, 315-316)

Prezes Zarządu MPEC wyjaśnił, że Spółka jest przedsiębiorstwem powołanym do realizacji celów statutowych o charakterze komunalnym. Podstawowym realizowanym przez nią celem jest niezawodne dostarczanie ciepła mieszkańcom Konina. Zakres inwestycji i remontów to poprawa funkcjonowania posiadanych sieci i urządzeń ciepłowniczych, zapobieganie powstawaniu awarii, rozbudowa sieci cieplnych na terenie miasta oraz zmniejszenie strat przesyłowych. Dodał, w działalności Spółki nie ma miejsca na działania komercyjne oraz inwestycje na majątku obcych podmiotów lub innych odbiorców końcowych.

(akta kontroli str. 28-36)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Przedsiębiorstwo sukcesywnie modernizowało własną sieć ciepowniczą uzyskując dzięki temu oszczędności energii potwierdzone następnie świadectwami efektywności energetycznej.

OBSZAR

4. Wykorzystanie środków pomocowych na wspieranie przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej i ich efekty

Opis stanu
faktycznego

W latach objętych kontrolą MPEC dwukrotnie wystąpiło o środki pomocowe na poprawę efektywności energetycznej.

1. W dniu 17 maja 2016 r. zwróciło się do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu (dalej: Wojewódzki Fundusz) z wnioskiem o niskooprocentowaną pożyczkę z możliwością umorzenia jej w części do 10 % (pomoc „de minimis”¹³) na realizację przedsięwzięcia pn. „Przebudowa sieci Dn 350 – zasilanie osiedla Va”. Łączny koszt inwestycji 902.691,46 zł, kwota pożyczki to 630.000,00 zł, kwota pomocy 11.775,88 zł.

Pismem z dnia 6 lipca 2016 r. Wojewódzki Fundusz, w nawiązaniu do wniosku o udzielenie pomocy finansowej na realizację ww. przedsięwzięcia udzielił promesy na wnioskowany kredyt.

Na podstawie podpisanej w dniu 18 listopada 2016 r. umowy z Wojewódzkim Funduszem ww. przedsięwzięcie zostało zrealizowane. Umowa ta zawarta została na okres od 18 listopada 2016 r. do 31 października 2019 r. Zgodnie z jej § 3 ust. 6 i 7, strony wskazały, że planowanym efektem ekologicznym w wyniku realizacji przedsięwzięcia będzie zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza, potwierdzone przez wojewódzki inspektorat ochrony środowiska do 30 września 2018 r. Inwestycja została przeprowadzona zgodnie z zawartą umową. Odbiór robót przeprowadzony w dniu 7 listopada 2016 r. przez komisję odbiorową, nie wykazał w procesie inwestycyjnym żadnych nieprawidłowości. Potwierdzeniem zakładanych efektów był wykonany przez Krajową Agencję Poszanowania Energii¹⁴ audyt energetyczny oraz wykonana w dniu 20 sierpnia 2018 r. analiza techniczna osiągniętego efektu ekologicznego przeprowadzona przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Koninie, z której wynika, że w przeprowadzonej modernizacji sieci ciepowniczej osiągnięto ograniczenie strat przesyłowych o wartość 841,35 GJ/rok, co przekłada się na ograniczenie emisji CO₂ w wysokości 92,270 Mg/rok. Treść tych dokumentów wskazywała na osiągnięcie zakładanych we wniosku efektów ekologicznych.

(akta kontroli str. 238-286)

2. W dniu 25 kwietnia 2017 r. MPEC złożyło do Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie (dalej: Narodowy Fundusz) wniosek o dofinansowanie na przedsięwzięcie pn. „Przebudowa systemu

¹³ Wsparcie państwa udzielane przedsiębiorcom, na tyle drobne, że nie zagraża zasadom wolnego rynku i nie wymaga notyfikacji Komisji Europejskiej.

¹⁴ Agencja przygotowująca i realizująca zasady zrównoważonej polityki energetycznej Polski, prowadząca działania zmierzające do racjonalizacji gospodarki energetycznej przy zachowaniu zasad ochrony środowiska oraz poprzez inicjowanie przedsięwzięć proekologicznych związanych z wytwarzaniem, przesyłaniem i użyciem energii.

ciepłowniczego Miasta Konina". W wyniku przeprowadzonego konkursu¹⁵ MPEC uzyskało środki na zadanie, które od 2018 r. realizuje. Łączna wartość inwestycji brutto to 27 535 tys. zł, koszt kwalifikowany 21 749 tys. zł, a dofinansowanie 12.464 tys. zł. Termin zakończenia inwestycji to 31 grudnia 2021 r.

Inwestycja realizowana jest od 2018 r. (do 2021 r.) pn. „Przebudowa systemu ciepłowniczego Miasta Konina”. Oszacowano dla niej roczne oszczędności energii finalnej na poziomie 39,1 TJ/ rok, czyli ok. 3,91% rocznej sprzedaży energii cieplnej. Zgodnie z harmonogramem zamieszczonym w umowie o dofinansowanie zawartej w dniu 6 marca 2018 r., w roku 2018 zostały wykonane zadania:

- nr 7 „Przebudowa sieci ciepłowniczej w rejonie ulic: Żwirki i Wigury, Wodna, Szarych Szeregów, Kościelna, Grunwaldzka”, o wartości 2.300 tys. zł;
- nr 8 „Przebudowa sieci ciepłowniczej w rejonie ulic: Stanisława Staszica, Tadeusza Kościuszki”, o wartości 1.271 tys. zł;
- nr 10 „Przebudowa sieci ciepłowniczej w rejonie ulic: Szpitalnej i Józefa Piłsudskiego”, o wartości 1.273 tys. zł,
- nr 11 „Przebudowa sieci ciepłowniczej w rejonie ulicy Józefa Bema”, o wartości 503 tys. zł;
- nr 12 „Przebudowa sieci ciepłowniczej w rejonie ulic: Kolska, Reformacka”, o wartości 511 tys. zł;
- nr 13 „Przebudowa sieci ciepłowniczej w rejonie ulic: Reformacka, Świętojańska”, o wartości 620 tys. zł.

(akta kontroli str. 119-218, 234-236)

Roboty budowlane dotyczące przebudowanych i rozbudowanych sieci ciepłowniczych o wartości 6.478 tys. zł zostały odebrane przez komisje odbiorowe bez uwag, we wrześniu i październiku 2018 r.

(akta kontroli str. 219-233)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

OCENA CZĄSTKOWA

W latach objętych kontrolą MPEC dwukrotnie, skutecznie skorzystało ze środków pomocowych na realizację inwestycji polegających na rozbudowie i modernizacji własnej sieci ciepłowniczej. Inwestycję, na którą otrzymano pożyczkę z Wojewódzkiego Funduszu zakończono terminowo i wykonano prawidłowo. Wszystkie zakładane cele zostały osiągnięte, a uzyskane środki pomocowe rozliczone. Inwestycja na którą otrzymano dofinansowanie z Narodowego Funduszu jest realizowana zgodnie z harmonogramem, a dotychczasowe roboty budowlane zostały przeprowadzone prawidłowo.

IV. Uwagi i wnioski

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag ani wniosków.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

¹⁵ Nr POIS.01.05.00-IW.03-00-K02/17

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Poznaniu. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Poznań, dnia 25 marca 2019 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Poznaniu

Kontroler
Piotr Kręt
specjalista kontroli państwowej

Dyrektor
z up. Grzegorz Malesiński
Wicedyrektor

.....
podpis

.....
podpis